

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας 2010/41/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Ιουλίου 2010 σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών που ασκούν αυτοτελή επαγγελματική δραστηριότητα και για την κατάργηση της οδηγίας 86/613/ΕΟΚ του Συμβουλίου

A. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Σκοπός του παρόντος είναι η ενσωμάτωση διατάξεων της Οδηγίας 2010/41/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Ιουλίου 2010 σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών που ασκούν αυτοτελή επαγγελματική απασχόληση ή συμβάλλουν στην άσκηση τέτοιας απασχόλησης, όσον αφορά τις πτυχές εκείνες που δεν εμπίπτουν στις οδηγίες 2006/54/ΕΚ και 79/7/ΕΟΚ (οι οποίες ενσωματώθηκαν με το Ν. 3896/2010, ο οποίος δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ Α' 207/8-12-2010 και το Π. Δ/γμα 1362/1981, που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Α' 339, αντίστοιχα) όπως προβλέπεται στην Οδηγία 2010/41/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Ιουλίου 2010 και η οποία δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (L.180/1/15-07-2010). Η εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και στην παροχή αυτών εξακολουθεί να διέπεται από την οδηγία 2004/113 ΕΚ, η οποία ενσωματώθηκε με το Ν. 3769/2009, ΦΕΚ Α' 105/1-7-09.

Ο Έλληνας νομοθέτης επιδιώκει με τις διατάξεις του παρόντος να συμπληρώσει και να επικαιροποιήσει την ισχύουσα νομοθεσία για τα θέματα της ίσης μεταχείρισης και κοινωνικής προστασίας των αυτοαπασχολούμενων εργαζομένων και των συζύγων των αυτοαπασχολούμενων εργαζομένων, κατά τις ελάχιστες προϋποθέσεις της οδηγίας.

Ειδικότερα, ενισχύεται η προστασία των αυτοαπασχολούμενων εργαζομένων και των συζύγων αυτοαπασχολούμενων εργαζομένων από τις διακρίσεις λόγω φύλου, ή οικογενειακής κατάστασης ενώ ταυτόχρονα διασφαλίζεται η αποζημίωση ή

αποκατάσταση σε περίπτωση ζημίας ή απώλειας, ως αποτέλεσμα διάκρισης λόγω φύλλου, κατά την άσκηση της επαγγελματικής τους δραστηριότητας.

Επιπροσθέτως, διασφαλίζονται τα ασφαλιστικά δικαιώματα των εργαζομένων συζύγων αυτοαπασχολούμενων.

B. ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Με το άρθρο 1 ορίζεται ο σκοπός του παρόντος που είναι η ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας 2010/41/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Ιουλίου 2010, η οποία δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (L.180/1/15-07-2010) για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών που ασκούν αυτοτελή επαγγελματική δραστηριότητα και για την κατάργηση της οδηγίας 86/613/ΕΟΚ του Συμβουλίου, κατά τις ελάχιστες απαιτήσεις της οδηγίας.

Με το άρθρο 2 καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής του παρόντος, το οποίο είναι γενικευμένο προκειμένου να καλύπτονται οριζόντια όλοι οι εργαζόμενοι που ασκούν επικερδή δραστηριότητα για λογαριασμό τους.

Με το άρθρο 3 επεξηγούνται οι όροι που χρησιμοποιούνται στην οδηγία, για την ορθότερη εφαρμογή των διατάξεων, χωρίς παρερμηνείες ή παραλείψεις. Για το λόγο αυτό γίνεται σαφής ορισμός των εννοιών «άμεση διάκριση», «έμμεση διάκριση», «παρενόχληση», «σεξουαλική παρενόχληση», «αυτοαπασχολούμενος» και «επαγγελματικά συστήματα».

Με το άρθρο 4 εξασφαλίζεται ίση μεταχείριση στα άτομα των δύο φύλων κατά την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, απαγορεύοντας την οποιαδήποτε διάκριση ή λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση ανδρών και γυναικών αυτοαπασχολούμενων εργαζομένων, αλλά και μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου αλλά διαφορετικής οικογενειακής κατάστασης δηλ. διαφορετικών οικογενειακών υποχρεώσεων. Θέλοντας να εξασφαλισθεί ότι κατά την εργασία τους τα άτομα δεν θα δέχονται σεξουαλική παρενόχληση, κάθε τέτοια περίπτωση, ακόμη και αν ένα άτομο ανέχεται αυτή την κατάσταση, υπό πίεση ή εκφοβισμό ή για άλλους λόγους, η πράξη αυτή κρίνεται παράνομη, με τις ανάλογες συνέπειες. Το ίδιο ισχύει και για κάθε ενθάρρυνση για άμεσες ή έμμεσες διακρίσεις λόγω φύλου.

Με το άρθρο 5 διασφαλίζεται ότι οι όροι για την σύσταση εταιρείας μεταξύ συζύγων, θα είναι ίδιοι με αυτούς που ισχύουν για την

σύσταση εταιρείας μεταξύ άλλων προσώπων, με την επιφύλαξη των ειδικών όρων που μπορεί να ισχύουν για την πρόσβαση σε ορισμένες δραστηριότητες ανάλογα με το φύλο.

Με το άρθρο 6 αναγνωρίζεται η οικονομική ευπάθεια των εγκύων αυτοαπασχολουμένων, κρίνεται αναγκαίο να τους χορηγηθεί το δικαίωμα επιδόματος μητρότητας, πριν και μετά τον τοκετό, για διάρκεια ίση με τη διάρκεια της άδειας μητρότητας των εργαζομένων που ισχύει σήμερα σε ενωσιακό επίπεδο.

Με το άρθρο 7 διασφαλίζεται ότι τα πρόσωπα που έχουν υποστεί διακριτική μεταχείριση λόγω φύλου θα πρέπει να διαθέτουν πρόσφορα μέσα ένδικης προστασίας και δικαίωμα προσφυγής ενώπιον των αρμοδίων διοικητικών αρχών. Για την αποτελεσματικότερη προστασία, κατόπιν συναίνεσης του θιγόμενου, δίνεται η δυνατότητα σε νομικά πρόσωπα και ενώσεις προσώπων που δικαιολογούν σχετικό έννομο συμφέρον, να ασκούν στο όνομά του προσφυγή ενώπιον των αρμοδίων διοικητικών ή δικαστικών αρχών, ως και να παρεμβαίνουν προς υπεράσπισή του. Πέραν των ανωτέρω εξασφαλίζεται το δικαίωμα του θιγόμενου προς πλήρη αποζημίωση και αποκατάσταση της ηθικής του βλάβης. Επίσης, εξασφαλίζεται η δίωξη κατ' έγκληση βάσει της παραγράφου 1 του άρθρου 337 του Ποινικού Κώδικα και η τιμωρία σύμφωνα με το άρθρο αυτό, όποιου τελεί την πράξη της σεξουαλικής παρενόχλησης, στο πλαίσιο του παρόντος νόμου.

Με το άρθρο 8 ορίζεται ως φορέας παρακολούθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, κατά τους ορισμούς του παρόντος νόμου, ο Συνήγορος του Πολίτη. Στις αρμοδιότητές του είναι η προώθηση, η ανάλυση, παρακολούθηση και την υποστήριξη της ίσης μεταχείρισης των προσώπων που εμπíπτουν στον παρόντα νόμο χωρίς διακρίσεις λόγω φύλου. Σε αυτόν το φορέα θα μπορεί να απευθύνεται κάθε πρόσωπο που θεωρεί ότι ζημιώνεται από την μη τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, κατά τους ορισμούς του παρόντος νόμου. Επίσης σε αυτόν θα διαβιβάζονται όσες καταγγελίες δέχεται κάθε δημόσια αρχή, σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος νόμου. Σε κάθε περίπτωση ο Συνήγορος του Πολίτη διεξάγει έρευνα και διαμεσολαβεί για την άρση της προσβολής της ίσης μεταχείρισης και αν αυτό χρειαστεί, το τελικό πόρισμα του φορέα διαβιβάζεται στην καθ' ύλην αρμόδια Αρχή, προκειμένου να επιβληθούν κυρώσεις ή και να κινηθεί η πειθαρχική διαδικασία. Επίσης, ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να επιλαμβάνεται υποθέσεων που εκκρεμούν ενώπιον δικαστηρίων, δικαστικών ή εισαγγελικών αρχών, έως τη διεξαγωγή της πρώτης συζήτησης στο ακροατήριο ή την άσκηση ποινικής δίωξης ή έως ότου το αρμόδιο δικαστήριο ή η αρμόδια δικαστική αρχή αποφανθεί επί αιτήσεως παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας. Για την ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων αρχών ή όλων των ενδιαφερομένων μερών καθώς και των άλλων κρατών-μελών, ο Συνήγορος του

πολίτη δημοσιεύει ειδικές εκθέσεις, ανταλλάσσει πληροφορίες και διατυπώνει απόψεις. Συμπερασματικά , ο Συνήγορος του Πολίτη ορίζεται αρμόδιος, για την ανάλυση των σχετικών προβλημάτων, τη μελέτη δυνατών λύσεων και την παροχή συγκεκριμένης υποστήριξης προς τα θύματα.

Με το άρθρο 9 ενθαρρύνεται ο διάλογος μεταξύ των οργανώσεων – μελών της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, για την ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και ενεργό συμμετοχή τους στην προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, σύμφωνα με τον σκοπό και τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Για την παρακολούθηση της ορθής εφαρμογής της οδηγίας, η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων (ΓΓΙΦ) σε συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους φορείς, κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τις σχετικές διαθέσιμες πληροφορίες.